

Propozycja zmiany art. 71. Nowelizacja Kodeksu Etyki Lekarskiej

Komisja Etyki Lekarskiej Naczelnej Rady Lekarskiej przygotowała propozycję zmiany art. 71 KEL dotyczącego społecznej roli i oddziaływania lekarza w społeczeństwie.

Na zgłoszenia, uwagi i komentarze do omówień Komisja Etyki Lekarskiej będzie czekać do stycznia 2024 r. Wszelkie uwagi i opracowania należy przysyłać na adres: kel@nil.org.pl.

- Obecnie art. 71 KEL brzmi:

Lekarz ma obowiązek zwracania uwagi społeczeństwa, władz i każdego pacjenta na znaczenie ochrony zdrowia, a także na zagrożenie ekologiczne. Swoim postępowaniem, również poza pracą zawodową, lekarz nie może propagować postaw antyzdrowotnych.

- Komisja Etyki Lekarskiej NRL proponuje następującą zmianę:

Lekarz ma obowiązek zwracania uwagi społeczeństwa, władz i każdego pacjenta na znaczenie ochrony zdrowia, a także na zagrożenia ekologiczne. Swoim postępowaniem i wypowiedziami publicznymi lekarz nie może propagować postaw antyzdrowotnych. Wypowiadając się na forum publicznym przy udziale osób niebędących lekarzami (także w mediach elektronicznych i serwisach społecznościowych) na temat odkryć naukowych, technologii medycznych albo diagnostyki lub terapii, powinien mieć pewność, że jego wypowiedzi opierają się na aktualnej wiedzy medycznej i są sformułowane w sposób przystępny dla odbiorców.

- Argumentacja wprowadzenia zmian Komisji Etyki Lekarskiej NRL:

Artykuł ma fundamentalne znaczenie w praktyce lekarskiej, ponieważ odnosi się do społecznej roli i oddziaływania lekarza, na co wskazuje pierwsze zdanie. Zdanie drugie artykułu donosi się do odpowiedzialności społecznej lekarza i oddziaływania jego autorytetu profesjonalnego. Propagowanie postaw antyzdrowotnych można rozumieć dwojako: szkoderstwo samemu sobie (np. lekarz palący papierosy poza miejscem pracy) lub wypowiedzi mogące mieć negatywny wpływ na decyzje odbiorców związane z ich zdrowiem (np. poddawanie w wątpliwość skuteczności szczepień). Zderzają się tutaj indywidualne prawa obywateli wynikające z Konstytucji RP (art. 47 prawo decydowania o swoim życiu osobistym oraz art. 54 zasada wolności poglądów) z powinnościami wynikającymi z roli społecznej i autorytetu osoby wykonującej zawód zaufania publicznego. Wypowiedzi profesjonalistów medycznych dotyczące zagadnień wchodzących w zakres ich kompetencji zawodowych podlegają wymogom rzetelności, na którą składa się kształtowanie swoich poglądów opinii w zgodzie i na podstawie aktualnej wiedzy medycznej oraz odpowiedzialność wobec społeczeństwa i wpływ na postawy pozostałych obywateli.

- Kontekst wprowadzenia zmian:

Odróżnienie roli zawodowej lekarza od roli obywatela może nastroić istotne trudności ze względu na to, że zawód lekarza wiąże się z autorytetem społecznym, który sprawia, że nawet

wypowiedzi i zachowania przejawiane w sferze prywatnego życia lekarza mogą być odbierane jako kształtowane przez jego kompetencje zawodowe. Stąd potrzeba odpowiedzialnego postępowania lekarza także w sferze pozazawodowej. Dotyczy to również obecności lekarzy w wymianie poglądów na takich forach jak publiczne dyskusje, strony internetowe, czy serwisy społecznościowe.

Ważną sferą oddziaływania lekarzy na społeczeństwo jest ich udział w rozwijaniu nauki. Lekarz ma prawo prowadzić badania naukowe lub uczestniczyć w dyskusjach naukowych z innymi lekarzami także prezentując stanowiska lub hipotezy nowatorskie nieoparte do tej pory dowodami naukowymi. Jednak takie wypowiedzi muszą odbywać się na przeznaczonych do tego forach naukowych i profesjonalnych zgodnie z wymogami rzetelności badawczej.

- Powiązane artykuły KEL:

Art. 1 ust. 3 postawy antyzdrowotne podważają zaufanie do zawodu. Art. 4 i 6 mówią o czynnościach medycznych wypełnianych zgodnie aktualną wiedzą medyczną - nie mówią natomiast o antyzdrowotnych indywidualnych wyborach lekarza.

